

Szénhidrogén bányászati specialitások ENGEDÉLYEZTETÉS, VEZETÉKÉPÍTÉS

Volter György

Kutatás-Termelés MOL

„Bányászati Nyílt Napok” Szakmai Konferencia

Budapest, 2013. május 23.

JÓ SZERENCSET!



A MAGYAR BÁNYÁSZATÉRT



ENGEDÉLYEZTETÉS

- Jelen szabályozási környezetben a bányászati célú beruházások tervezési és megvalósítási folyamatának kritikus pontja az engedélyeztetés
- A tervezési folyamat jelentős kihívásokkal járó része az engedélyeztetési terv összeállítása, majd a szükséges szakhatósági hozzájárulások és hatósági engedélyek beszerzése bonyolult, költséges és rendkívül időigényes
- A mindennapi életben és a gyakorlatban az tapasztalható, hogy a jelenlegi engedélyeztetési rendszer sajnos nem egységes és legkevésbé sem következetes
- Az engedélyeztetési rendszer a bányászatot, az ásványi nyersanyagok kitermelését és hasznosítását nem támogatja, azt némely esetben kifejezetten hátráltatja, netán megakadályozza



ENGEDÉLYEZTETÉS

Mivel szembesül a bányavállalkozó?

A bányászati tevékenység és az ásványi nyersanyag kutatás Magyarországon engedélyköteles, a teljes tevékenység alatt a következő törvényeknek történő megfelelést és szakhatósági közreműködést szükséges a bányavállalkozónak biztosítani (teljesség igénye nélkül)



- Bányatörvény és annak végrehajtó rendelete
- Környezetvédelmi törvény és kapcsolódó jogszabályok
- Örökségvédelmi törvény és kapcsolódó jogszabályok
- Földtörvény
- Erdőtörvény
- Kisajátítási törvény



- Bányakapitányságok
- Illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Országos Tisztiorvosi Hivatal Gyógyhelyi és Gyógyfürdői Főigazgatósága
- Kulturális Örökségvédelmi Hivatal területi szerve
- Körzeti Földhivatal
- Települési Önkormányzat
- Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes szerve
- Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság
- HM Hadműveleti és Kiképzési Főosztály



ENGEDÉLYEZTETÉS

Jogszabályokból eredő engedélyezési nehézségek

- A koncessziós pályázatok kiírása mintegy 2 éve várta magára - gyakorlatilag nincs lehetőség új területek felvételére
- Kutatási területek méretkorlátozása
- Újrakutatás - a bányatelkekhez tartozó szénhidrogén mezők kutatását ismételtelen el kell végezni
- Tájrendezés - használaton kívüli bányászati célú mélyfúrások tájrendezési tervének jóváhagyását 2014. július 31-ig kell a bányafelügyeletnél kezdeményezni



- A jelenlegi Bányatörvényből adódó kötelezettségek részben csökkentik a bányavállalkozók lehetőségeit, részben feleslegesen anyagi erőforrásokat kötnek le



ENGEDÉLYEZTETÉS

Jogszabályokból eredő engedélyezési nehézségek

- Minden esetben szükséges előzetes környezetvédelmi vizsgálat, már a Termelési Műszaki Üzemi Terv fázisában - akkor is, ha a projekt környezeti hatásvizsgálata vagy egységes környezethasználati engedélyezése nyilvánvalóan szükséges
- A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet kimondja, hogy környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenység a „gáz-, kőolaj-, kőolajtermék-, vegyianyag- vagy geológiai tárolásra szánt szén-dioxid áramokat szállító vezeték. (méretmegkötés nélkül)



- Az engedélyezési folyamatokban ismétlődő eljárások jelennek meg, többletköltséget és engedélyezési idő elhúzódást vonva maguk után
- A szigorodó szabályok illetve Natura 2000 tiltások miatt ellehetetlenülő projektekkal és azok gazdasági hatásaival kell számolni



ENGEDÉLYEZTETÉS

Jogszabályokból eredő engedélyezési nehézségek

- Bányászati tevékenység végzéséhez szükséges erdőterület igénybevételének engedélyeztetése kapcsán minden esetben egyedileg vizsgálják:
 - a közérdekkel való összhangot
 - az alapos indokot

Bányavállalkozó
vs. Erdőtörvény

- A megfogalmazott „összhang” és „indok” értékelése egyedileg az ügyintézőre van bízva
- Jogszabályban (Bt., Etv.) kellene rögzíteni, hogy az ásványvagyon kitermelés közérdek, az ehhez szükséges igénybevétel pedig kellően alapos indok.



ENGEDÉLYEZTETÉS

Szakhatóságok szerepe és felesleges ismétlődések

A bányászati tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési eljárásokban eljáró, közreműködő szakhatóságokat a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet jelöli ki:

- Az első- és másodfokú engedélyezési eljárásokban
- A bányafelügyelet építésügyi hatósági és építésfelügyeleti hatáskörébe tartozó építményekre, valamint ezen létesítmények elvi építésének, építésének, használatbavételének, fennmaradásának, átalakításának, megszüntetésének, továbbá rendeltetésük megváltoztatásának első és másodfokú engedélyezési eljárásokban

Ugyanabban a kérdésben ugyanaz a hatóság/szakhatóság kétszer foglal állást. (esetleg különbözőképpen...)

- Az építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell termőföldön megvalósítandó építmény esetében az ingatlanügyi hatóságnak a termőföld más célú hasznosításának engedélyezéséről vagy a más célú hasznosítás folytatásához való hozzájárulásáról szóló jogerős és végrehajtható határozatát, mely eljárásban a eljárásban a termőföld minőségi védelme érdekében a növény- és talajvédelmi hatóság szakhatóságként működik közre, de az építési engedélyezési eljárásba is be kell vonni szakhatóságként.
- Erdő esetén az építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell az erdészeti igazgatóság az erdő igénybevételére vonatkozó jogerős és végrehajtható engedélyét, majd az építési engedélyezési eljárásba is be kell vonni szakhatóságként.



ENGEDÉLYEZTETÉS

Bányászat, mint közérdek

A bányászati tevékenységet meghatározó jogszabályok körében nem egyértelmű a közérdek definíciója:

- Natura 2000 rendelet szerint: Kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- A kisajátításról szóló törvény szerint: 2. § Ingatlant kisajátítani a 3. § szerinti feltételek fennállása esetén, az alábbi közérdekű célokra lehetséges: ... h) bányászat
- Az 1/2004. (II.12.) Alkotmánybírósági határozat szerint: „A bányászati tevékenység a közérdeket hivatott szolgálni, közelebbről a lakosság energiával és bizonyos építő anyagokkal való ellátását.”
- Erdőről és erdővédelemről szóló törvény (Evt.) szerint: Erdőt igénybe venni csak kivételes esetben, a (3) bekezdés kivételével kizárólag a közérdekkel összhangban lehet:

203/1998. (XII.19.) Kormányrendelet a bányászatról szóló törvény végrehajtásáról az Evt. szerinti közérdekről annyit mond: pontosan meg kell határozni a tervezett igénybevétel közérdekkel való összhangját, és alá kell támasztani annak indokoltságát.



ENGEDÉLYEZTETÉS

Összegzés és javaslatok

- Egyértelművé szükséges tenni, hogy a bányászat közérdek, melyhez kapcsolódóan a bányászat társadalmi elfogadottságát erősíteni kell
- Az állam hatékonyabb szerepvállalása szükséges a nyilvánosság felé történő kommunikációban, jogszabályi „konfliktuskezelésben”, törekvés kell a tárcák közötti kompromisszumra
- Az egyes, külön-külön lefolytatott, illetve időben is jelentősen eltérő engedélyezési eljárások egy komplett bányászati folyamat egyes összefüggő elemeihez kapcsolódnak, ezért:
 - A jelenlegi engedélyezési folyamatokat rendszer szemléletűvé kell alakítani
 - Javasolt a szakhatósági közreműködések előírásainak ésszerűsítése, valamint
 - A bányászat környezetvédelmi engedélyeztetésének újragondolása és új alapokra helyezése



VEZETÉKEK

- A környezetvédelmi engedélyezésről és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet mellékleteitől eltérően, a mezőn belüli kútbekötő vezetékek építését a környezetvédelmi hatóság környezetvédelmi engedélyhez kötik.
- A földalatti nyomvonalas létesítmények sajátos építmények, amelyek létesítését, használatát, lebontását az építési jogszabályok a bányafelügyelet építéshatósági engedélyéhez kötik, mely eljárásban szakhatóságként vesznek részt az érintett hatóságok. A kialakult hatósági gyakorlat szerint az engedélyezési eljárásba a bányafelügyelet még akkor is bevonja a környezetvédelmi hatóságot szakhatóságként, ha az adott építmény használatához, külön jogszabályra hivatkozva környezetvédelmi engedélyt, vagy egységes környezethasználati engedélyt követeltek meg.
- A bányafelügyeletnél indult építésügyi eljárásba a szakhatóságként bevont egységes zöldhatóság azt a gyakorlatot alakította ki, hogy a kútbekötő vezeték (mezőn belüli gyűjtővezeték) létesítéshez szakhatósági állásfoglalását csak előzetes környezeti hatásvizsgálat beterjesztését követően adja meg. Ez a gyakorlat jogszabálytól eltérő, indokolatlan szigorítás, amely jelentős mértékben sérti, és 3-4 hónappal hátráltatja a vállalkozásokat.



VEZETÉKEK

314/2005. a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet kimondja, hogy a felügyelőség előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységek többek között a gáz-, kőolaj-, kőolajtermék-, vegyi anyag- vagy geológiai tárolásra szánt szén-dioxid áramokat szállító vezeték méretmegkötés nélkül.

- A méretmegkötés önmagában problémát jelent, mivel akár 1 méter vezetéket is jelenthet ráadásul átmérő alsó korlát nélkül.
- Mivel nincsen specifikálva, hogy ez a pont milyen tevékenységekre vonatkozik (építés, rekonstrukció, stb.) a felügyelőségek az egyébként hatósági engedélyhez egyáltalán nem kötött esetekben is előzetes környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását kérik, így a már régóta végzett, jogszerű tevékenységekkel szemben nyílik lehetőség azok ellehetetlenítésére.
- További problémát okoz a sokszor hangoztatott nyilvánosság elvének helytelen értelmezése, amelynek konkrét megjelenési formája, hogy rendkívül hosszú határidővel kerül sor a postai hirdetményezésre és a további igazgatási lépésekre, amelynek következtében akár 1-2 éves csúszást is bekövetkezhet a fenntartó műveletekben, akár veszélyhelyzetet is előidézve.



VEZETÉKEK FELÚJÍTÁSA

- A vezetékeket az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet és a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet megjelenése előtt létesítették
- A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. tv. és a végrehajtására kiadott 203/1998. (XII.19.) kormányrendelet arra kötelezi a bányavállalkozót, hogy a bányászati létesítmények és tartozékainak rendeltetésszerű és üzembiztos használati feltételeit megkövetelő karbantartási, fenntartási kötelezettségének eleget tegyen
- A vezeték felújítások, rekonstrukciók célja, hogy a környezethasználó a már igénybe vett területeket (vezeték nyomvonala, biztonsági övezete) használva, és nem újabb környezeti hátrányokat okozva gondoskodjon a korszerű technikai színvonalról
- A vezeték rekonstrukciók késedelme, elmaradása következtében várható negatív hatások:
 - Elmaradó befektetések
 - Csökkenő hazai és regionális ellátásbiztonság
 - Potenciális környezetszennyezés elkerülése



VEZETÉKEK

- A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) kormányrendelet 3.sz. melléklet 95) pontja rekonstrukciós és karbantartási munkálatokra ne vonatkozzon, így a korábban létesített vezetékek jogszabályi előírások miatti rekonstrukciós/karbantartási munkálatai nem lehetetlenülnek.
- Kérjük, hogy a nemzetgazdasági szinten jelentkező pozitív hatások érvényesülése érdekében:
 - a minisztérium az idő rövidegére való tekintettel adjon ki egységes jogértelmezést segítő állásfoglalások a környezetvédelmi hatóságok felé,
 - szorgalmazza a folyamatban lévő eljárások minél gyorsabb lezárását a vonatkozó jogszabályok betartása mellett,
 - a jogszabály-módosítások a folyamatban lévő beruházásokra is vonatkozzanak.
- Javasoljuk annak újragondolását, hogy a rendkívül hosszú eljárási folyamatokat miként lehetne rövidíteni, hogy az akár 1-2 éves csúszások elkerülhetőek legyenek.



**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**